

Oslo, 30.01. 2025

Innspill til dyrevelferdsmeldingen fra AVF

Akvaveterinærenes forening (AVF) organiserer veterinærer i forskning, forvaltning og havbruksnæringen. Våre medlemmer har inngående kunnskap om fiskens helse og velferd. Vi jobber for en bærekraftig næring basert på en sterk og sunn fisk.

Vi er enige i at det er en god målsetning å få dødeligheten ned mot fem prosent for alle fiskearter i akvakultur. Dersom målsetningen skal nås er det avgjørende å premiere de oppdretterne som over tid viser at de jobber målrettet og systematisk med dyrevelferd, og som får resultater av det i form av god velferd og lavere dødelighet.

Bruk av allerede eksisterende data er avgjørende for å kunne jobbe med å få ned dødeligheten og definere konkrete mål for dyrevelferd i næringen. Det finnes store mengder data i havbruksnæringen i dag, men mangel på standardisering er en utfordring. Dødelighet kan for eksempel måles på flere forskjellige måter og det gjør det utfordrende å sammenligne tall når måten å regne på kan variere. Standardisering av sentrale parametre for dyrevelferd og biologisk resultat i produksjonen, vil utgjøre et godt grunnlag for å definere måltall for næringen.

Dødeligheten i dag skyldes i stor grad smittsomme sykdommer og behandling mot lakselus. Biosikkerheten i næringen har fremdeles stort forbedringspotensiale. Et løft i biosikkerheten krever større grad av områdesamarbeid enn i dag. Frivillig områdesamarbeid har vist seg å være sårbart, preget av interesseforskjeller og for lite forpliktende.

Helse og velferd er uløselig knyttet til hverandre. Overtredelser av helseregelverket kan forårsake lidelser for et stort antall dyr fordi det kan bidra til spredning av smittsomme sykdommer. Forvaltningens sanksjonsmuligheter ved overtredelser av regelverket som er hjemlet i Matloven er for svake til at de har ønsket effekt. Derfor ønsker AVF at Mattilsynet også får hjemmel til å ilegge overtredelsesgebyr etter Matloven.

Utviklingsløp og dokumentasjon på velferdsmessige konsekvenser av ny teknologi må profesjonaliseres. Vi støtter utvikling av godkjenningsordninger eller sertifisering av utstyr som brukes ved håndtering av fisk, og mener det må innføres raskt. I tillegg må data fra utprøving av ny teknologi og metoder som er av velferdsmessig betydning deles. Vi ønsker at dette blir obligatorisk og ikke frivillig. Parallell uttesting av tilsvarende teknologi medfører et høyt forbruk av forsøksdyr. Kostbar teknologi kan «låse» oppdrettere til systemer som har negativ innvirkning på fisken.

Det er svært viktig å stille tydelige krav til risikostyring og internkontroll i havbruksnæringen. Mattilsynets systemrevisjoner viser store mangler på dette feltet. I tillegg til systemfokus må vekst i næringen styres ut fra biologiske resultat – vekst gjennom velferd. Vi anser dødelighet og hudsår anses som egnede velferdsparametere. Næringen må stå til ansvar for sine biologiske resultater til enhver tid.

Det er avgjørende å sikre varig bedring av velferden til rensefisk i oppdrett. For at dette skal oppnås må oppfølgingen av rensefiskens velferd bli strengere og mer planmessig. Vi foreslår at det innføres et system tilsvarende det man har på kronisk dårlige dyrehold på landdyr. Rensefisken må sikres like god velferd som

laksen. Hjemler for dette finnes i dagens regelverk. Fisk er dyr og omfattet av dyrevelferdsloven på lik linje med andre dyr. Det må reflekteres i praktisk forvaltning.

Størsteparten av oppdrettsfisken blir eksportert. I mange av markedene er ikke fokuset på dyrevelferd like sterkt som i Norge. Men høy dødelighet og høy forekomst av sykdommer er ikke god reklame for fisken, selv om sykdommene ikke smitter til mennesker. Samtidig vet vi at fiskehelse kan bli brukt i et storpolitisk spill som kan få konsekvenser for markedsadgangen til norsk fisk. Det ønsker vi å unngå.

Med bakgrunn i dette foreslår vi at næringskomiteen legger frem følgende presiseringer i sin innstilling:

- Standardisering og deling av data knyttet til dyrevelferd.
- Innføre måltall på helse og dyrevelferd som verktøy for å regulere og forvalte havbruksnæringen.
- Innføre kompetansekrav i dyrevelferd også til ledelsen i oppdrettsselskapene.
- Innføre obligatorisk områdesamarbeid for en bedre generell biosikkerhet i næringen.
- Innføre en godkjenningssystem for teknisk utstyr som blir brukt ved håndtering, for å sikre at dyrevelferd er hensyntatt.
- Stille krav til at resultater fra forsøk med dyr deles for å redusere bruken av forsøksdyr.
- Systematisk oppfølging av fiskevelferd hos rensefisk etter samme modell som oppfølging av kronisk dårlige dyrehold.